

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentset versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B**

NÕUKOGU SOOVITUS (EL) 2022/107,

25. jaanuar 2022,

mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi ohutu vaba liikumise hõlbustamiseks COVID-19 pandeemia ajal ning millega asendatakse soovitus (EL) 2020/1475

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 18, 27.1.2022, lk 110)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

nr lehekülg kuupäev

► **M1** Nõukogu soovitus (EL) 2022/2547, 13. detsember 2022

L 328 138 22.12.2022

▼B**NÕUKOGU SOOVITUS (EL) 2022/107,****25. jaanuar 2022,****mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi ohutu vaba liikumise hõlbustamiseks COVID-19 pandeemia ajal ning millega asendatakse soovitus (EL) 2020/1475****(EMPs kohaldatav tekst)****Üldpõhimõtted**

COVID-19 pandeemia reageerimiseks rahvatervise kaitse meetmete võtmisel ja kohaldamisel peaksid liikmesriigid koordineerima oma meetmeid, tuginedes võimalikult suurel määral järgmistele põhimõtetele:

1. COVID-19 leviku piiramiseks kehtestatud mis tahes piirangud isikute vabale liikumisele liidus peaksid põhinema konkreetsetel ja piiratud avaliku huviga seotud põhjustel, nimelt rahvatervise kaitsel. Selliseid piiranguid tuleb kohaldada kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtetega, eelkõige proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõttega. Seega ei tohiks võetavad meetmed minna kaugemale sellest, mis on hädavajalik rahvatervise kaitseks.
2. Kõik sellised piirangud tuleks tühistada kohe, kui epidemioloogiline olukord, sealhulgas haiglates, seda võimaldab.
3. Liikmesriigid peaksid tagama, et kodanikele ja ettevõtjatele kehtestatud ametlikud nõuded toovad konkreetset kasu pandeemia tõkestamisel tehtavates rahvatervisealastes jõupingutustes ning ei tekita põhjendamatu ja tarbetut halduskoormust.
4. Liikmesriikide vahel ei tohi olla diskrimineerimist, näiteks ei tohi kohaldada naaberliikmesriiki reisimise ja sealt saabumise suhtes leebemaid norme kui teistesse liikmesriikidesse reisimise ja sealt saabumise suhtes.
5. Piirangud ei tohi olla diskrimineerivad, st neid tuleks samamoodi kohaldada ka asjaomase liikmesriigi enda tagasipöörduvate kodanike suhtes. Piirangud ei saa põhineda asjaomase isiku kodakondsusel.
6. Liikmesriigid peaksid alati võtma vastu oma kodanikke ning nende territooriumil elavaid liidu kodanikke ja nende pereliikmeid. Liikmesriigid ei tohiks põhimõtteliselt keelata teistest liikmesriikidest reisivate isikute sisenemist riiki ning peaksid võimaldama kiiret transiiti läbi oma territooriumi.
7. Liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu piiriüleste piirkondade, äärepoolseimate piirkondade, eksklaavide ja geograafiliselt eraldatud piirkondade eripäradele ning vajadusele teha koostööd kohalikul ja piirkondlikul tasandil.
8. Liikmesriigid peaksid hoidma ära häireid tarneahelates ja hädavajaliku reisimise katkemist ning tagama transpordivoogude jätkumise kooskõlas roheliste transpordikoridoride süsteemiga.

▼B

9. Liikmesriigid peaksid korrapäraselt vahetama teavet kõigis käesoleva soovitusel kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes ja teavitama vastavalt kodanikke.
10. Piirangud ei tohiks seisneda teatavate transporditeenuste osutamise keelamises.

▼M1**Koordineeritud raamistik vaba liikumise kohta COVID-19 pandeemia ajal**

11. Liikmesriigid ei tohiks kehtestada isikute vabale liikumisele pandeemiaga seotud piiranguid rahvatervise kaalutlustel, välja arvatud punktides 11a ja 22 käsitletud olukorrad.
- 11a. Ilma et see piiraks punktis 22 sätestatud hädapidurdusmehhanismi kohaldamist, peaks liikmesriik kehtestama pandeemiaga seotud piirangud isikute vabale liikumisele rahvatervise kaalutlustel üksnes kooskõlas punktides 1–10 sätestatud üldpõhimõtetega ja epidemioloogilise olukorra tõsise halvenemise korral.

Selleks et teha kindlaks, kas olukorda tuleks esimese löigu kohaldamisel käsitada epidemioloogilise olukorra tõsise halvenemisena, peaksid liikmesriigid võtma eelkõige arvesse COVID-19 tõttu oma tervishoiusüsteemile avalduvat survet, eelkõige haigla- ja intensiivravipatsientide arvu, ringlevate SARS-CoV-2 variantide kujutatava ohu taset ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse poolt korrapäraselt jagatud teavet epidemioloogilise olukorra arengu kohta.

Enne selliste piirangute kehtestamist peaks asjaomane liikmesriik hindama, kas nendega saavutatakse tõenäoliselt positiivne mõju epidemioloogilisele olukorrale, sealhulgas riiklikele tervishoiusüsteemidele avalduva surve märkimisväärne vähenemine.

- 11b. Kui liikmesriik kehtestab punkti 11a kohased piirangud, tuleks reisijatelt nõuda üksnes sellise kehtiva ELi digitaalse COVID-tõendi olemasolu, mis on välja antud vastavalt määrusele (EL) 2021/953 ja vastab punktis 12 sätestatud tingimustele.

Selles kontekstis tuleks kohaldada järgmisi erandeid:

- a) punktis 16 sätestatud erandid nõudest omada kehtivat ELi digitaalset COVID-tõendit;
- b) vastavalt punktis 22 sätestatud hädapidurimehhanismile võetud lisameetmed, et aeglustada murettekitavate ja uurimisaluste SARS-CoV-2 variantide levikut.
- 11c. Kui liikmesriik kehtestab punkti 11a kohased piirangud, peaks ta sellest kiiresti teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike kriisidele poliitilist reageerimist käsitleva ELi integreeritud korra (IPCR) võrgustiku kaudu. Sellisel juhul peaks liikmesriik esitama järgmise teabe:

▼ M1

- a) sellise nõude põhjused, sealhulgas selle vastavus vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttele;
- b) hinnang sellise nõude eeldatava mõju kohta epidemioloogilisele olukorrale;
- c) sellise nõude jõustumise aeg, vajaduse korral läbivaatamise kuupäev ja kavandatud kestus.

Lisaks tuleks selliseid piiranguid arutada IPCRi võrgustikus, sealhulgas selleks, et tagada kooskõla soovituselga (EL) 2022/2548.

12. Järgmiseid ELi digitaalseid COVID-tõendeid tuleks aktsepteerida, kui nende ehtsust, kehtivust ja terviklikkust on võimalik kontrollida:

- a) vaksineerimistõend, mis on välja antud kooskõlas määrusega (EL) 2021/953 COVID-19 vaktsiini kohta, mis on hõlmatud kõnealuse määruse artikli 5 lõike 5 esimese lõiguga, või mis on välja antud COVID-19 vaktsiini kohta, mis on läbinud WHO erakorralise kasutusloa menetluse ja millest nähtub, et selle omanik on:

— läbinud esmase vaksineerimiskuuri ja viimasest doosist on möödunud vähemalt 14 päeva või

— saanud ühe või enama tõhustusdoosi pärast esmase vaksineerimiskuuri lõppu,

tingimusel et määruses (EL) 2021/953 sätestatud aktsepteerimisaeg ei ole veel lõppenud.

Liikmesriigid võivad aktsepteerida ka määruse (EL) 2021/953 artikli 5 lõike 5 teise lõiguga hõlmatud muude COVID-19 vaktsiinide kohta välja antud vaksineerimistõendeid või määruse (EL) 2021/953 artikli 5 lõike 5 neljanda lõigu kohaselt välja antud vaksineerimistõendeid.

Komisjon peaks alapunktis a sätestatud lähenemisviisi uute teaduslike tõendite põhjal korrapäraselt taashindama;

- b) määruse (EL) 2021/953 kohaselt välja antud testimistõendid, milles on märgitud, et isik on saanud negatiivse testitulemuse:

— molekulaarse nukleiinhappe amplifikatsioonil põhineva testi (NAAT-test) korral mitte varem kui 72 tundi enne reisi algust või

— terviseohutuse komitees kokku lepitud ELi ühisesse COVID-19 antigeenitesti loetelusse⁽¹⁾ kantud antigeenitesti korral mitte varem kui 24 tundi enne reisi algust.

⁽¹⁾ Kättesaadav aadressil: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/public-health/high-quality-covid-19-testing_en

▼ M1

Vaba liikumise õiguse kasutamisel reisimiseks peaksid liikmesriigid aktsepteerima mõlemat liiki teste.

Liikmesriigid peaksid püüdma tagada, et testimistõendid antakse välja võimalikult kiiresti pärast testi jaoks proovi võtmist;

- c) määruse (EL) 2021/953 kohaselt välja antud läbipõdemistõendid, tingimusel et selle määruse kohane kehtivusaeg ei ole veel lõppenud.

▼ B

13. Liikmesriigid peaksid kasutama ELi digitaalse COVID-tõendi süsteemi pakuvat standardset talitlusreeglite töötlemise funktsiooni.
14. Kui käesolevas soovitusel osutatakse ELi digitaalsetele COVID-tõenditele, mis on välja antud kooskõlas määrusega (EL) 2021/953, tuleks seda mõista nii, et see hõlmab ka kõnealuse määruse artikli 3 lõike 10 või artikli 8 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga hõlmatud tõendeid, mille kolmandad riigid on välja andnud liidu kodanikele ja nende pereliikmetele. Samuti julgustatakse liikmesriike väljastama vaksineerimistõendeid vastavalt määruse (EL) 2021/953 artikli 8 lõikele 1.

▼ M1

15. Kui liikmesriik kehtestab nõude, mille kohaselt peab isikul olema kehtiv ELi digitaalne COVID-tõend, siis võidakse nõuda isikult, kellel seda ei ole, et nad teeksid enne saabumist või mitte hiljem kui 24 tundi pärast saabumist NAAT-testi või antigeenitesti, mis on kantud ELi ühisesse COVID-19 antigeenitesti loetellu. Seda nõuet ei kohaldata isikute suhtes, kes on punkti 16 kohaselt vabasatunud ELi digitaalse COVID-tõendi omamise kohustusest.

▼ B**Erandid**

16. Järgmistesse kategooriatesse kuuluvatelt reisijatelt ei tohiks nõuda määruse (EL) 2021/953 kohaselt välja antud kehtiva ELi digitaalse COVID-tõendi omamist:

▼ M1

- a) järgmised olulist ülesannet täitvad reisijad või vältimatu reisi-vajadusega reisijad:
- transporditöötajad või transporditeenuse osutajad, sealhulgas selliste kaubaveokite juhid, millega veetakse kaupu liikmesriigi territooriumil kasutamiseks või millega tehakse üksnes transiitvedusid;
 - tervishoiutöötajad, tervishoiuvaldkonna teadlased ja eakate hoolekande töötajad;
 - isikud, kes reisivad mõjuvatel meditsiinilistel või perekondlikel põhjustel;

▼ M1

- diplomaadid, rahvusvaheliste organisatsioonide töötajad, rahvusvaheliste organisatsioonide kutsutud isikud, sõjaväelased, humanitaarabitöötajad, elanikkonnakaitsetöötajad ja nõukogu rakendusotsuse (EL) 2022/382 ⁽¹⁾ artikliga 2 hõlmatud isikud;
- transiitreisijad;
- meremehed;
- isikud, kelle töö on seotud elutähtsa või muu olulise taristuga;

▼ B

- b) piirialadel elavad isikud, kes töö, ettevõtluse, hariduse, pereelu, arstiabi või hoolduse eesmärgil reisivad iga päev või sagedasti üle piiri;
- c) alla 12aastased lapsed.

▼ M1

▼ B**Murettekitavate või uurimisaluste variantide käsitlemine ja hädapidurimehhanism**

20. Liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu SARS-CoV-2 uute murettekitavate või uurimisaluste variantide levikule, eriti juhul, kui need suurendavad ülekanduvust, haiguse raskusastet või mõjutavad vaktsiini tõhusust. Sel eesmärgil peaksid liikmesriigid kasutama Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse avaldatud andmeid ja riskihindamiste tulemusi murettekitavate ja uurimisaluste variantide kohta ELis/EMPs.

▼ M1

Liikmesriikide toetamiseks peaks Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus jätkama SARS-CoV-2 murettekitavate ja uurimisaluste variantide kohta teabe ja andmete avaldamist.

21. Liikmesriigid peaksid hindama SARS-CoV-2 eri variantide levikut kogukonnas, valides järjendamiseks representatiivsed valimid, tegema geneetilise iseloomustamise ja teatama variantide tüpiseerimise tulemustest kooskõlas Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse avaldatud järjendamissuunistega.
22. Kui liikmesriik nõuab seoses uue SARS-CoV-2 murettekitava või uurimisaluse variandi tekkimisega reisijatelt, sealhulgas neilt, kellel on ELi digitaalse COVID-tõend, pärast oma territooriumile sisenemist karantiini või eneseisolatsiooni jäämist või testimist

⁽¹⁾ Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1).

▼ **M1**

SARS-CoV-2 nakkuse suhtes või kui ta kehtestab selliste tõendite omanikele muid piiranguid, peaks ta sellest kiiresti teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike IPCRi võrgustiku kaudu ning esitama käesoleva soovitusel punktis 11c ja määruse (EL) 2021/953 artikli 11 lõikes 2 osutatud teabe. Võimaluse korral tuleks see teave esitada 48 tundi enne uute piirangute kehtestamist. Võimaluse korral peaksid sellised meetmed piirduma piirkondliku tasandiga. Liikmesriigid peaksid eelistama testimist muudele meetmetele.

Seda tuleks kohaldada ka juhul, kui epidemioloogiline olukord halveneb kiiresti ja tõsiselt sellisel viisil, mis osutab uue SARS-CoV-2 murettekitava või uurimiseluse variandi tekkimisele.

23. Kui liikmesriik käivitab hädapidurimehhanismi ning nõuab selle tulemusel transporditöötajatelt ja transporditeenuse osutajatelt COVID-19 nakkuse testi tegemist, peaks kasutama antigeeni kiirtesti ja karantiini jäämist ei peaks nõudma, mis ei tohiks põhjustada transpordihäireid. Et tagada roheliste transpordikoridoride toimimine, peaksid liikmesriigid transpordi- või tarneahela häirete korral sellised süstemaatilise testimise nõuded viivitamata kaotama või kehtetuks tunnistama. Lisaks ei tohiks muudelt punkti 16 alapunktide a ja b alla kuuluvatelt reisijatelt nõuda karantiini või eneseisolatsiooni jäämist.

▼ **B**

24. ► **M1** Kui liikmesriik kaalub uue SARS-CoV-2 murettekitava või uurimiseluse variandi tekkega seoses hädapidurimehhanismi käivitamist, tuleks järgneva 48 tunni jooksul kutsuda kokku IPCRi võrgustiku koosolek, et arutada, kas asjaomase uue variandi leviku aeglustamiseks on vaja rakendada koordineeritud meetmeid kogu ELis, tehes seejuures tihedat koostööd komisjoniga ja saades tuge Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuselt. Sellisel koordineerimiskoosolekul peaks asjaomane liikmesriik selgitama, miks ta hädapidurimehhanismi käivitamist kaalub. Kui see on asjakohane, peaksid liikmesriigid arutatud meetmeid rakendama koordineeritud viisil.

Tuginedes Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse viirusvariante käsitleva uue teabe korrapärasele hindamisele, terviseohutuse komitees peetud asjakohastele rahvatervisealastele aruteludele ja SARS-CoV-2 variante uuriva Euroopa eksperdirühma esitatud analüüsile, võib komisjon teha ettepaneku arutada nõukogus ka uut SARS-CoV-2 murettekitavat või uurimiselust varianti. ◀

25. Punkti 24 kohase arutelu käigus võiks komisjon vajaduse korral teha nõukogule ettepaneku leppida kokku asjaomastest piirkondadest lähtuvate reisi suhtes kooskõlastatud lähenemisviisis, mille eesmärk on eelkõige lükata edasi variandi levikut liidus, näiteks testimise ja/või karantiini/eneseisolatsiooni nõuded reisijatele.

▼B

26. Kõik olukorrad, mille tulemusena võetakse vastu käesoleva punkti kohased meetmed, tuleks korrapäraselt läbi vaadata. Komisjon või liikmesriigid võivad teha ettepaneku tühistada meetmed, mis on kehtestatud kooskõlas uute SARS- CoV-2 murettekitavate või uurimisaluste variantide suhtes kohaldatava koordineeritud lähene-misviisiga.

Reisija asukoha vorm ja kontaktide jälgimine**▼M1**

27. Kui liikmesriik nõuab punkti 11a või 22 kontekstis, et isikud, kes reisivad nende territooriumile ühistranspordiga, kus istekoht või kajut on eelnevalt määratud, esitaksid kooskõlas andmekaitse-õue-tega kontakti tuvastamise eesmärgil reisija asukoha vormid, julgus-tatakse seda liikmesriiki kasutama ELi ühismeetmega „Healthy Gateways“ välja töötatud ühtset digitaalset reisija asukoha vormi⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1082/2013/EL⁽²⁾ artikli 8 alusel loodud varajase hoiatamise ja reageerimise süsteemi selektiivse teabevahetuse funktsiooni, sealhulgas igasugust piiriüleste kontaktide jälgimise jaoks asjako-hast struktureeritud teavet. Liikmesriigid ei tohiks nõuda reisija asukoha vormi esitamist eratranspordiga reisimisel. Kui see on riigisisese õiguse alusel ja kooskõlas andmekaitsenormidega võimalik, võiksid liikmesriigid kaaluda kontaktide jälgimiseks ka olemasolevate reisijaandmete kasutamist.

▼B

28. Kui isikul tekivad sümptomid pärast sihtkohta saabumist, peaks testimine, diagnoosimine, isoleerimine ja kontaktide jälgimine toimuma vastavalt kohalikule tavale ning riiki sisenemist ei tohiks keelata. Teavet saabumisel avastatud juhtumite kohta tuleks kontaktide jälgimise eesmärgil viivitamata jagada nende riikide tervishoiuasutustega, kus asjaomane isik on viimase 14 päeva jooksul viibinud, ja kasutada võimaluse korral reisija asukoha andmevahetusplatvormi või muul viisil varajase hoiatamise ja reageerimise süsteemi.

Üldsuse teavitamine**▼M1**

29. Kooskõlas määruse (EL) 2021/953 artikliga 11 peaksid liikmes-riigid andma asjaomastele sidusrühmadele ja üldsusele selget, põhjalikku ja õigeaegset teavet kõigi vaba liikumise õigust mõju-tavate meetmete ja kaasnevate nõuete kohta, näiteks vajaduse kohta esitada reisija asukoha vorm. See hõlmab teavet selliste nõuete kaotamise või puudumise kohta. Teave tuleks avaldada ka masinloetavas vormingus.

⁽¹⁾ <https://www.euplf.eu/en/home/index.html>

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta otsus nr 1082/2013/EL tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta ja millega tunnista-takse kehtetuks otsus nr 2119/98/EÜ (ELT L 293, 5.11.2013, lk 1).

▼ M1

30. Liikmesriigid peaksid seda teavet korrapäraselt ajakohastama ja tegema selle õigeaegselt kättesaadavaks ka veebiplatvormil „Re-open EU“. Liikmesriigid peaksid esitama veebiplatvormil „Re-open EU“ ka teabe ELi digitaalsete COVID-tõendite riigisisese kasutamise kohta.

Teave uute meetmete kohta tuleks avaldada võimalikult varakult ja üldjuhul vähemalt 24 tundi enne nende jõustumist, võttes arvesse, et epidemioloogiliste hädaolukordade puhul on vaja teatavat paindlikkust.

▼ B

31. Selgelt tuleks kirjeldada meetmete sisu ja geograafilist ulatust ning isikute kategooriaid, kelle suhtes meetmeid kohaldatakse.

Lõppsätted

32. Komisjon peaks käesoleva soovitusel Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse toel korrapäraselt läbi vaatama. Komisjon peaks sellest nõukogule korrapäraselt aru andma.
33. Soovitus (EL) 2020/1475 asendatakse käesoleva soovitusel.
34. Käesolevat soovitust tuleks kohaldada alates 1. veebruarist 2022.
35. Käesoleva soovitusel kohaldamine lõpeb hiljemalt samal ajal kui määruse (EL) 2021/953 kohaldamine.

▼ M1
